

Komunike o berlinskem obisku

Sodelovanje na političnem, gospodarskem in kulturnem področju v korist miru v Evropi ter napredka obeh narodov. — Zadnja konferenca pri Hitlerju in slovo od Berlina

BERLIN, 6. junija. Ob koncu uradnega obiska Nj. Vls. Jugoslovanskega kneza namestnika Pavla in knezljne Olge v Berlinu je bilo izdano sinoči uradno poročilo, v katerem izjavljata vladi Nemčije in Jugoslavije, da veže Nemčijo, Italijo in Jugoslavijo tesno sodelovanje, namenjeno pomiritvi Evrope in konsolidaciji odnosov v tem delu kontinenta. Nemčija in Jugoslavija bosta še bolj poglobili medsebojne trgovinske in kulturne stike.

KONFERENCA PRI HITLERJU.

BERLIN, 6. junija. Državni kancelar Adolf Hitler je imel včeraj popoldne v novi kancelarski palači ponoven daljši razgovor z jugoslovanskim knezom namestnikom Pavlom, pri katerem sta bila navzoča tudi oba zunanja ministra, dr. Cincar-Marković in von Ribbentrop. Razgovor, ki je potekel v vsej prisrčnosti in prijateljski duhu, se je nanašal na vsa vprašanja, ki zanimajo v enaki meri obe državi. Obe državi vidita v zaupljivem in prijateljskem sodelovanju bistveni element doprinese za pomiritev Evrope in gospodarsko obnovitev. Obe vladi sta trdno odločeni, medsebojne politične, gospodarske in kulturne odnose še poglobiti. V popolnem soglasju z italijansko vlado sta trdno prepričani, da bosta mogli s to jasno politiko koristiti Evropi ter zagotoviti življenjske pravice in mirni razvoj svojih narodov.

SLOVO OD BERLINA.

BERLIN, 6. junija. Slovo Nj. Vls. kneza namestnika Pavla in knezljne Olge od Berlina je bilo včeraj prav tako veličastno in prirčno, kakor je bil sprejem pred petimi dnevi. Stotisoči Berlinčanov so tvorili ob obeh straneh cest špallve od gradla Bellevue do kolodvora Lehrten ter vzklicali knezu in knezljni ter Jugoslaviji. Hitler je sam spremljal svoja gosta na postajo in se prisrčno poslovil od njiju. Pri vlaku so bili zbrani vsi v Berlinu navzočni ministri, zastopniki stranke, generali itd. Vlak je odvozil s postaje točno ob določenem času.

PRENOS SLOVESA.

BEograd, 6. junija. Slovo Nj. Vls. kneza namestnika Pavla in knezljne Olge so včeraj prenašale vse jugoslovanske oddajnice. V Beogradu so poslušale prenos množice tudi po javnih lokalih in po ulicah, po katerih so bili v ta namen razvrščeni zvočniki.

Stanje pogajanj z Rusijo

NEUSPEH POGAJANJ BI POMENIL ZLOM VSEGA VARNOSTNEGA SISTEMA. CHAMBERLAIN JE ODGOJIL POROČILO V PARLAMENTU.

LONDON, 6. junija. V »Daily Telegraphu« and Morning Post objavljata znani francoski časnikar Pertinax članek, v katerem govori zelo pesimistično o izgledih za angleško-ruski sporazum. Francoska vlada, pravi Pertinax, se sedaj trudi, da bi našla formulo, ki bi bila sprejemljiva tako za Moskvo kakor za London. V Parizu vlada prepričanje, da se morajo pogajanja čimprej zaključiti. Ako bodo ostali zaman tudi vsi sedanji napori za obojestransko zadovoljivo formulo in ako se pogajanja celo prekinajo ali razbijajo, bi nastopila nevarnost, da se zlozi vse sistem varnosti in ne bi Anglija in Francija bili več v stanju izvršiti niti že prevzete obveznosti.

LONDON, 6. junija. Včeraj zjutraj sta sešla Chamberlain in lord Halifax, da podrobno proučita rusko noto, ki je prispela v London kot odgovor na angleško-francoski predlog. Popoldne bi bil moral po prvotni napovedi Chamberlain podati v poslanski zbornici izjavo o trenutnem položaju angleško-ruskih pogajanj. Ko se je spodnja zbornica sešla, je pa Chamberlain, le na kratko izjavil, da bo mogoč podati zadevno izjavo šele pozneje, gotovo pa že v kratkem. Na vprašanje, ali ne bi bilo koristno, da bi se eden izmed od govornih članov vlade podal na osebne

razgovore v Moskvo, je Chamberlain dejal, da tako potovanje v tem trenutku ne bi rodilo posebnih koristi.

LONDON, 6. junija. Včeraj so v zunanjem ministru ves dan študirali vsebinsko ruske note, narkar je prejel lord Halifax o tem mnenje zunanjepolitičnih referentov. Lord Halifax se je nato proti večeru podal k Chamberlainu in sta na skupnem sestanku ugotovila, da se obe stališči že skladata v glavnih točkah: 1. v takojšnji medsebojni pomoči v primeru napada; 2. v takojšnji pomoči drugim državam, ako bi bile pripravljene zoperstaviti se napadu z oboroženo silo; 3. v pripravljenosti, da se čimprej sestanejo vsi trije generalni štabi na skupno posvetovanje. Le ena točka je še, ki ostaja nerazčiščena, namreč število držav, ki jim bo treba priti na pomoč.

PARIZ, 6. junija. Včeraj popoldne se je sešel v vojnem ministru k sešli francoski kabinet. Se je bila posvečena v glavem nemško-angleško-francoskim pogajanjem s posebnim ozirom na mnenje, ki so ga podali odgovorni ministri potem, ko so preštudirali ruski odgovor. Ističasno je predložil Daladier kot vojni minister več novih odredov, ki so vse posvečene obrambi države.

Vprašanje baltskih garancij

INFORMACIJE DANASNJEGA PARIŠKEGA TISKA O DIFERENCAH MED ANGLESKIM IN RUSKIM STALIŠČEM. — GDANSKI ZOPET V OSPREDJU.

PARIZ, 6. junija. Današnji listi obravnavajo še nadalje angleško-ruska pogajanja z zaupanjem v končni uspeh, čeprav zdaj ne prikrivajo, da je vprav vprašanje garancij baltskim državam najtežji problem, ki ni le formalnega značaja, ampak kar se angležev tiče, posega celo globoko v samo bistvo stvari. Kajti Anglija bi se morala odločiti, ali naj bo vodilni načel svoje politike, to je: da se nobeni državi ne sme vsiliti ničesar, česar sama ne želi. Temu nasproti pa vztraja Rusija neizprosno na zahtevi, da se morajo dati baltskim državam garancije brez ozira na njihovo voljo. Omenjeni angleški princip, ki je sicer vsega spoštovanja vreden, velja le za normalne čase, ko države svobodno morejo izražati svojo voljo. Četudi bi bil odpor baltskih držav proti garancijam

resničen, pa Moskva vseeno vztraja pri svoji zahtevi. Kakor imajo Holandija, Belgija in Švica meje zajednec, tako morajo dobiti enako jamstvo Estonija, Letonija in Finska, kajti v obeh primerih gre za bistveno isto stvar, namreč za zavarovanje je nedotakljivosti ozemelj vseh treh velikih pogodbenic enako. Zato smatra Moskva angleške pomisleke za slepomiselnost. Pariz skuša med stališčem Londona, ki vpošveta bolj psihološko stran, in stališčem Moskve, ki gleda na problem povsem praktično in stvarno, najti premostitev. Treba je najti srečno formulo, ki bi baltskih držav ne omenjala, a bi njih meje vendarle veljale za nedotakljive. Pogodba naj bi torej vsebovala določilo o statusu quo v vztridni Evropi, ali pa še bolj splošno: o nedopustnosti kakršnekoli

nasilne teritorialne spremembe v Evropi. Vprašanje je le, če bo Rusija s tako splošno formulacijo zadovoljna. Pariški listi pa opozarjajo, da se v isti meri, kakor se pogajanja vlečejo, množijo znaki, ki povzročajo vznemirjenost zaradi Gdanska. Tudi Goebbels je v svojem včerajšnjem govoru poudaril, da bo to vprašanje rešeno že prav v kratkem v smislu nemških zahtev.

Daladier: nevarnost obstaja

PARIZ, 6. junija. V svojem nedeljskem govoru je dejal ministrski predsednik in vojni minister Daladier med drugim sledeče: »Zapeljani po strankarskih strahih so nekateri očitali moji vladi, da zlorablja zunanjo nevarnost, da s tem opraviči ukrepe v notranjosti. Ali pa je zunanja nevarnost izmišljena? Ali ne pomenijo nevarnosti trije milijoni mobiliziranih vojakov onstran naših meja, ki so že dolgo nastanjeni v taboriščih in pripravljeni na vsak trenutek? Zaradi tega ne more nihče trditi, da nevarnost ni. Nevarnost obstaja in z njo je treba računati.«

Nemško letalsko oporišče v Boliviji

NEWYORK, 6. junija. »New York Times« poročajo iz Buenos Aires, da je dobila nemška vlada od Bolivije izključno pravico, da zgradi na reki Mamore, pritoku Amazone, letalsko bazo, ki bo na razpolago izključno nemškemu letalstvu. Nemška vlada se je zato obvezala oskrbeti Bolivijo z orožjem in municijo. (Diktator Bolivije je sedaj Nemeč Busch. Op. ur.)

Francoski prosvetni minister v Ameriki

NEWYORK, 6. junija. Francoski prosvetni minister Jean Zay je včeraj prispel sem in je izjavil, da prinaša ameriški učitelj se mladini pozdrave francoske mladine, ki sta združeni v solidarnosti skupnih idealov. Minister bo obiskal univerze Columbia, Howard, Yale in Winston. Sprejel ga bo tudi predsednik Roosevelt. Kolumbijska univerza ga je imenovala za častnega doktorja.

OCEANA NISTA VEČ ISOLATORJA.

NEWYORK, 6. junija. Ameriški vojni minister je včeraj izjavil, da sta mednarodna napetost in obkroževalna tekma amerškemu narodu odprla oči, naj se ne zanaša več na oba oceana kot varna izolatorja proti vojni vihrini.

Zapiski

Vjačeslav Mihajlovič Molotov

Angleško-francosko-ruska pogajanja so stopila z ruskim odgovorom na angleško-francoski načrt pakta o medsebojni pomoči v primeru vojne v isti stadij, v kateri odločno protestira proti zvezi s sovjetsko Rusijo in predlaga sklicanje nove konference vevseli, na kateri naj bi se rešila vsa sporna mednarodna vprašanja na mirnem način, kakor se je v Monakovem rešilo vprašanje CSR. Nekateri zatrjujejo, da stoji za akcijo Vatikana pobuda Italije. Kakšen bo odmev te akcije v Londonu, še ni mogoče prebrskovati, vendar je gotovo, da sovjetska Rusija ni pripravljena več pogajanja v neskončno. Predsednik sovjetske vlade in zunanji minister Molotov stoji na stališču, da se morajo v Londonu in Parizu v kratkem odločiti: da ali ne. Vjačeslav Mihajlovič Molotov je bil rojen l. 1890. v Kukurdi v viatkovski guberniji in se piše po rodbinskem imenu Skrabjan. Priimek Molotov mu je bil prvotno le pisateljski psevdonim. Boljševiškemu gibanju se je pridružil že l. 1907. Po revoluciji je zavzemal razne visoke funkcije, dokler ni postal l. 1930. predsednik sovjetske vlade in sedaj še zunanji komisar (minister).

Siam — Muang-Thai

Siamski listi pišejo, da bo vlada na prihodnjem zasedanju narodnega predstavništva predložila načrt, da se država preimenuje v Muang-Thai, kar bi po našem pomenilo »Dežela svobode«. Siam, edina nezavisna država v južni Aziji, se je imenovala ponekod tudi Sayam, vendar je to ime prišlo od besede Shan, kakor deželo Muang-Thai v sosednji Burmi nazivajo. V Siamu pa svojo državo vsi imenujejo Muang-Thai. Tako bodo morali srednješolci zopet popravljati zemljevid, vendar je šlo to pot brez boja in okupacije.

936.345 : 59.998

Po uradnih japonskih poročilih so nastali od začetka vojne na Kitajskem pa do 30. aprila l. l. 936.345 kitajskih trupel in 59.998 japonskih. Japonski generalstap misli, da je število padlih Kitajcev še večje ter ga ceni na 2.300.000. Japonci so za časa vojne zaplenili tudi 215.000 pušk, 330 težkih topov in 11.000 strojnico.

Kneipp namesto kave

Reviza »Volksgesundheitswart«, uradno glasilo nemškega sveta za javno higieno, je začelo ostro kampanjo proti pitju kave in tujega čaja v Nemčiji. Če gre samo za zboljšanje prebave, je boljše poslušati nasvete pastora Kneippa in se dnevno oblikovati z mrzlo vodo po rokali, kakor pa pitju kave in alkohola, pravi omenjena revija.

Sidor noče v Rim

Slovaška vlada je hotela odstraniti dr. Sidorja s Slovaškega na ta način, da ga je določila za poslanika v Rimu, kar pa ta odklanja in hoče ostati doma. Dr. Sidor, ki ne soglaša s sedanjo uradno slovaško notranjo in zunanjo politiko, ima baje na Slovaškem vedno več pristašev, mnogo Slovačkov je pa pobegnilo tudi na Poljsko. »Neue Zürcher Zeitung«

Maribor, 6. junija.

Madžarska je bila znana, za časa stare dvojne monarhije in še pozneje kot dežela, v kateri volitve nikoli niso bile resničen izraz ljudske volje. Z javnim glasovanjem, terorjem od zgoraj navzdol in potvarjanjem rezultatov so bili Madžari prvi, ki so volitve »delali«. Šele v novejšem času so dobili v tem oziru konkurenčne drugod po Evropi. A prav sedaj, ko so si njihove volitvene metode prisvojili drugi, so jih Madžari opustili. Sedanje volitve v budimpeštanski parlament so bile — prvič v zgodovini — tajne! S tem seveda še ni rečeno, da ni bilo prav nobenega terorja in prav nobenih potvorb, vendar v veliko manjši meri kakor kdaj koli prej.

Prav zaradi tega je izid tembolj zanimiv, kajti pokazal je, da so se simpatije madžarskih volivcev obrnile močno na desno, čeprav je dobila vlada nad dve tretjini mandatov. Režim grofa Telekija, ki je po lamskih krizah in secesijah v vladnih vrstah prevzel lmrdejevo dedščino, je že sam pomaknjen proti desni, zlasti odkar se je združila vladna skupina z lmrdejevo novo politično formacijo »magyar elete« (madžarsko življenje) in odkar je končno krenila na sedanja zunanje-politična pota. Zato pomeni porast sedanje vladne večine od 121 na 185 poslancev že sam po sebi odklon od bolj levo usmerjenih stremeljenj. Ta porast je presenetil ne samo v tujini, ampak celo na samem Madžarskem, kajti pričakovali so prav nasprotno, da se bodo volivci odločili prej za bolj ekstremna pota, na eni strani za fašistično usmerjeni nacionalni socializem, na drugi strani pa v mestih za marksizem, na deželi za stranko malih posestnikov pod vodstvom znamenitega opozicijskega Tiborja Eckhardta.

Še bolj kakor tako močan porast števil vladnih poslancev, pa pomeni premik na desno volivni uspeh skrajnih nacionalistov, ki so si pridobili od prejšnjih 7 nad 40 mandatov. Stranka strelčastih krizev, ki je nasledila razpuščenega hungarista, je dobila sama 28 mandatov in gre za nadaljnjih 6 mandatov še v ožje volje. Od drugih, njej sorodnih skupin, so dobile: nacionalna fronta 3, združena nacionalno-socialistična fronta 4, stranka rasne zaščite 4, krščanska nacionalno-socialistična fronta 3 in stranka narodne volje 1 mandat. Toda razdelitev mandatov resnične moči skrajnih desničarjev še ne pokaže. Ker so bile volitve po okrajih, z okrajnimi kandidati, so vladni kandidati zmagali marsikje le s prav piščo razliko nad ekstremisti. Tako je dobil vladni kandidat v Veliki Kanizi 7500, kandidat puščastih krizev pa 7100 glasov. Podobno je v raznih drugih okrajih, in ako bi bili šli ekstremni desničarji enotno v volivni boj, bi bil izid po razdelitvi mandatov morda odločilno drugačen, kakor je. Pri tem gotovo ni neizminljivo, da so pokazali desničarski ekstremisti največ moči v zahodnih in severnih okrajih in da so glasovali iz opozicijskosti za njihove kandidate tudi mnogi Slovaki in Nemci. Čeprav je imela nemška narodna manjšina očitno nalog, naj glasuje ločeno za vladne kandidate in je sama imela na vladni listi več zastopnikov, od katerih sta bila dva tudi izvoljena, dočim je eden prišel v ožje volitve.

Poraz na vsej črti so pa doživeli vsi z leve, od marksistov do liberalcev. Socialni demokrati so ohranili samo še 5 mandatov, mali posestniki so nazadovali od 25 na 14 poslancev, liberalci so jih dobili iz polovica tudi samo 5, neopredeljeni celo samo 2, dočim so razne druge male skupine popolnoma izginile in v novem parlamentu sploh ne bodo več zastopane. S tem so izgubili svoje mandate mnogi znani opozicionalci. Vsa leva opozicija se je skrčila na drobce, kitizme v novem parlamentu, ki šteje zaradi teritorialnega povečanja države namesto dosedanjih 245 v celoti 260 poslancev. Vendar za 15 poslanskih mest novih pokrajin sedaj ni bilo volitev, ampak ohranilo dalje svoje mandate še v bivši ČSR izvoljeni poslanci, ne glede na to, kateri stranki pripadajo. Volitve so bile tam opuščene zaradi tega, ker ni bilo mogoče v tako kratkem času sestaviti volivnih imenikov tako, kakor določa zelo kompleksni volivni zakon.

Telekijeva vlada bo imela v novem parlamentu, ki se sestane še ta mesec, ogromno večino, toda v ekstremnih

Potek katastrofe „Thetisa“

POROČILO MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA CHAMBERLAINA NA VČERAŠNJI SEJI POSLANSKE ZBORNICE.

LONDON, 6. junija. Ministrski predsednik Chamberlain je podal z ozirom na katastrofo podmornice »Thetis« posebno izjavo na včerajšnjem zasедanju parlamenta. Dejal je, da bo takoj po dovršitvi dvigalnih delih uvedena stroga preiskava o vzrokih te grozne nesreče. Po izpovedih dveh rešenih častnikov, Johnsona in Orlena, je znano le, da je vlada nenadoma vdrila v srednja dva prostora podmornice skozi eno izmed lansirnih cevi in da sta bila oba prostora v hipu poplavljeni. »Thetis« se je jela zaradi tega takoj potapljati, skoraj navpično stoječa v globino, dokler se ni z močnim sunkom zarila v morskno dno. Zaradi močne plime je bilo reševanje skrajno

otežkočeno, tako da se je praktično delo moglo vršiti le v vsakih šest ur po eno uro. Na kraju nesreče so strujili tudi močni morskí tokovi, ki so spravljali reševalce v nevarnost, da se sami potopijo. Različitosti bo tudi treba dejstvo, zakaj se potopljenci niso mogli rešiti z Davisovimi aparati. Le dva častnika sta srečno »išla na površje, da bi takoj organizirala reševalna dela. Ostali so se pri uporabi Davisovih aparatov utopili, ko so stopili v celico, iz katere se mož za možem dviga iz notranosti podmornice na površje. Ministrski predsednik je zaključil, da more za enkrat, globoko pretresen, le izraziti svojo globoko žalost in sočustvovanje s prizadetimi.

Madžari se ne bi vklonili

ODGOVOR »PESTER LLOYDA« NA VESTI ANGLEŠKIH LISTOV O PRIKLJUČITVI MADŽARSKE K NEMCIJI V OBLIKI PROTEKTORATA.

BUDIMPEŠTA, 6. junija. V londonskih listih so se pojavile zadnje dni vesti, po katerih namerava Nemčija letos v jeseni zasesti Madžarsko in jo priključiti v obliko protektorata. V odgovor na te vesti je sedaj poluradno glasilo madžarske vlade »Pester Lloyd«, da so te govorice izmišljene, a da je tudi angleška sodba sploh

kriva. V Londonu naj vedo, da se Madžarska nikoli ne bo nikomur mirno vklonila. V primeru, da bi Nemčija ali kdorkoli napadel madžarske meje ali madžarsko samostojnost, potem bi nudila Madžarska, kakor je že izjavil zunanji minister grof Csaky, tak odpor, da bi vsakogar presenetil.

Napad na vojvodinjo Kent

NEZNANEC JE SINOČI STRELJAL NA NJEN AVTO, A JE CILJ ZGREŠIL. NAPAD TUDI NA PALAČO PRESTOLONASLEDNICE?

LONDON, 6. junija. Ko je včeraj vojvodinja Kentska v spremstvu dvorne dame vstopala v svoj avto, da se odpelje k predstavi v nekem klinu v zahodnem delu Londona, je neki neznanec oddal na avto strel iz pištole, ki pa je zgrešil cilj. Policija je atentatorja prišla in mu izbila orožje iz roke. Vojvodinja tega do-

dogodka ni niti opazila in je bila o njem obveščena šele, ko se je vrnila iz klina. Sinoči pa je bila razbita šipa v palači, v kateri stanuje lord Harewood in princeps royal. Preiskava bo dognala, ali gre tu za strel ali za kaj drugega. Scotland Yard sumi, da je v ozadju zloglasna Ira (organizacija irskih nacionalistov).

Poletje in jesen čas kritične napetosti

LONDON, 6. junija. Winston Churchill razpravlja v nekem članku o vprašanju, ali je verjetna skorajšnja vojna. Analizirajoč položaj Nemčije prihaja Churchill do zaključka, da je vojna v kratkem dosti bolj verjetna kakor v bodočnosti. Zato bosta poletje in zlasti jesen doba najbolj kritične napetosti.

Newyork se pripravlja na kraljevski obisk

NEWYORK, 6. junija. Mesto se mrzlično pripravlja na svečani sprejem angleške kraljevske dvojice, ki prispe semkaj v soboto. Vožnja po glavnih ulicah bo pravočastni triumf, ki bo še prekašal sprejeme ameriških prekoceanskih letalcev. Ze danes stane eno mesto na oknih hiš, koder bo šel sprevod, 400 dolarjev. Kralj in kraljica prispeva v Newyork na ameriškem rušicu, ki ga bo spremljala cela eskadra.

Nov spopad pri Čangkufengu

LONDON, 6. junija. V soboto je prišlo do resnega spopada med madžarskimi in ruskimi četami v bližini Čangkufenga. Čete obeh držav so se vkopale ter vlada na obeh straneh stroga pripravljenost.

GENERAL FRANCO POVLJEN V NEMCIJO.

BERLIN, 6. junija. Nemška vlada je povabila generala Franca na letošnji strankin kongres. General Franco se bo povabilu odzval.

SINDIKALISTIČNA ŠPANIJA.

BURGOS, 6. junija. Na včerajšnjem ministrskem svetu je prečital general Franco spomenico, v kateri je dejal, da pričakuje lojalno sodelovanje svojih svetovalcev in očrtal bodočo zgradbo nacionalno-sindikalistične države.

desničarjih, dosti bolj nevarno in nepopravljivo opozicijo, kakor jo je imela v dosedanjih demokratično usmerjenih delavcih, kmetih in meščanih. Ta radikalna opozicija bo znala do skrajnosti izrabiti svoja mesta v parlamentu, a še bolj z njimi

Game! in v Londonu

LONDON, 6. jun. Generalisimus francoske vojske, general Gamelin, je davi prispel v London. Časnikarjem je izjavil, da prihaja v London kot vrhovni poveljnik zaveznikih sil. Dodal je: »Moramo biti pripravljeni!« Drvi se bo Gamelin udeležil tradicionalne nočne parade angleške t. zv. Tattoo vojske, ki se vsako leto na isti dan vrši pri svitu žarometov v Aldershotu.

BOLGARSKO-ITALIJANSKA KULTURNA KONVENCIJA.

SOFIJA, 6. junija. Med Italijo in Bolgarijo je bil včeraj podpisan kulturni dogovor. Prvotna italijanska zahteva, da bi bil na vsaki šoli po en italijanski profesor, se je izpremenila v toliko, da uvaja Bolgarija v svojih šolah italijansko kot obvezen predmet.

SKOF ZRTEV ATOMOBILSKE NESREČE. PARIZ, 6. junija. Včeraj sta postala žrtev avtomobilske nesreče škof v Lagnyju in njegova mati.

PRIHOD LEGIONARJEV V NEAPELJ. NEAPELJ, 6. junija. 20.000 italijanskih in 3000 španskih legionarjev je snoči iz Španije prispelo semkaj.

PETAJIN V VALENCIJI. VALENCIJA, 6. junija. Maršal Petain je včeraj prispel semkaj.

Mariborska napoved: Prevalovalo bo oblačno in vetrovno vreme. Temperatura se ne bo mnogo dvignila. — Včeraj je bila v Mariboru zvišja temperatura 22,9, danes najnižja 9,9, opoldne 17,5.

Dunajska napoved. Večimoma jasno, tu in tam nekoliko oblačno. Topleje. Vreme je nekoliko nestanovitno.

Borza, Curih, 6. junija. Devize. Beograd 10, London 20,74%, Pariz 11,73%, Newyork 44 1/2%, Milan 23,30, Berlin 17,62%, Praga 15,12%, Budimpešta 87, Bukarešta 3,25, Sofija 5,40.

hovo pomočjo med volivci, med katerimi bo nadaljevala svojo propagandno ofenzivo z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi. Zato se obeta v bodoče v madžarski notranji politiki zelo razgiban in zanimiv razvoj.

Domaci zapiski

Koadjutor vrhbosanskega nadškofa

Za koadjutorja vrhbosanskega nadškofa dr. Ivana Šariča je imenovan dr. Smiljan Čekada. »Hrvatski list« poroča, da bo ta vest zelo razveselila vse Hrvatce Bosne in Hercegovine in drugod po državi. Vest o novem imenovanju pri vrhbosanski nadškofiji, pravi list, bo prijetno odjeknila tudi pri odličnih predstavnikih hrvatskih muslimanov. Hrvati v Bosanskem Brodu so priredili mlademu škofu dr. Čekadi svečano podoknico.

Milijon dinarjev za velesojem

Predsednik vlade Dragiša Cvetković si je v nedeľo v spremstvu trgovskega ministra Jevrema Tomića in bana dr. Natlačena ogledal Ljubljanski velesojem. Ob tej priliki je potrdil vest, da bo vlada izplačala Ljubljanskemu velesojem 1 milijon dinarjev kot prvi prispevek za novo zgrajeni razstavni prostor in ureditve sejmšišča. V novem načrtu je predvideno gradnja velike razstavne dvorane, ki bo služila tudi drugim namenom Ljubljane.

Prepir za muslimane

Sarajevski »Pregled« piše: Ako se v bodočnosti res formirata »srbski in hrvatski nacionalizem«, tedaj bodo muslimani pristopili k tem novim tvorbam razcepjenj. V krajih, kjer so muslimani pravoslavni, bodo postali politično Srbi, kjer so pa pomešani s katoliči, bodo Hrvati. »Hrvatska straža« dodaja še temu, da po zablja »Pregled« na one kraje, kjer žive muslimani pomešani med pravoslavni in katoliškimi verniki. Poleg tega je znano, da se muslimani nočejo cepiti. Bosanski muslimani so po poreku prav kakor bosanski katoliški Hrvati, govorijo ikavsko štokavščino kakor katoliški Hrvati in so se prav kakor ti privadili na latinico, zatrjuje list.

»Apatin od davnine nemški«

Znano je, da so prišli nemški kolonisti v Vojvodino, tako tudi v Apatin, šele pred nekaj stoletji, večinoma za časa Marije Terezije. »Deutsches Volksblatt« piše k temu: O binkošti je govoril v Apatinu na nemški slavnosti župan Stefan Mohr ter med drugim zelo razburjen zatrjeval, »da je bil Apatin od davnine nemški in da želi, da bi ostal tak za vse večne čase.« Apatin je v Jugoslaviji, kako torej more ostati za vse večne čase nemški? se vprašuje novosadeški »Dan«.

Fronta »jugoslovenskih nacionalistov«

Beograjsko »Vreme« poroča o pozivih Demetrovića za »ziranje« »nacionalnih elementov«. Ista tendenca, pravi list, je bila izražena na glavni skupščini jugoslovenske narodne stranke — Borbašev. Vsi govorniki so izrazili potrebo, da se čimprej pristopi k organizaciji »jugoslovenskih nacionalistov«, brez ozira na njihovo strankarsko pripadnost. Generali so tu, zdaj je treba dobiti še vojske, dostavljaj »Hrvatska straža«.

Šolski mladini časnik v roke?

Pod tem naslovom razpravlja Milica Š. Ostrovska v »Roditeljskem listu« in prihaja do zaključka, da ima šola in dom nalogo, neopazno vzbuditi zanimanje za koristen snov, ki jo obravnavajo tudi časniški članki. Časnik govori na prvi strani o dnevnih svetovnih dogodkih. Ali naj mlad človek o njih nič ne izve? Saj sliši take pogovore doma in nič čudnega ni, če še sam pogleda v časopis. Če otrok kaj vprašuje starše, naj se z njim pogovorijo resno o tem. Kako se more šele učitelj zemljepisa izogniti častnikov? Medsebojni vpliv šole in časnika bo le poglubil in ustalil učenčev zemljepisno znanje. Mlad človek dobi v časnikih toliko gradiva, ki mu bo dobro služilo v poznejšem življenju. Ob spominskih dnevi, v kritikah, kulturnih pregledih in drugem prinašajo časniki mnogo teža, kar širi mladini obzorje, iz časnikov si pridobi človek tudi dokaz zanimivosti o novih izsledkih iz območja prirodopisa, medicine, fizike itd. Zda so se listi resno lotili tudi socialnih vprašanj, od njihove pravilne rešitve zavisi prihodnost mladine. Časniki so podoba življenja, zato jih je treba v družini in šoli upoštevati.

Novice

Haloze v borbi proti jetiki

Protituberkulozna liga na Ptujski gori je ena izmed najdelavnejših lig na našem podeželju. V svojem območju je organizirala štiri občine: Ptujsko goro, Majšperg, Sv. Lovrenca na Dravskem polju in Cirkovce. Šele na tako razširjenem teritoriju more liga uspešno delovati. Od borbe in zdravnik domačin. P. Peče so v štirih letih prebili najhujši led ter zainteresirali za delo posameznike in prebivalstvo, kakor tudi občine, ki so se vse ozdale. Pomisliti je treba, da je v Halozi vsako tako delo pionirsko in zelo oteženo, če ne pokaže v kratki dobi vidnejših učinkov. Prebivalstvo je namreč nezaupljivo proti kakršnim koli organizacijam, kajti po navadi ni imelo od nobenih koristi, pač pa škodo. Z vztrajnim delom pa si je liga pridobila prebivalstvo. Zdravnik dr. Peče je v zadnjih letih napravil 2500 ordinacij tuberkuloznih bolnikov. Protituberkulozna liga pa

je delala po jetiki ogroženim zdravila in živež (moko, last, sladkor itd.). Letosnimo žimo je Protituberkulozna liga na Ptujski gori razdelila na petih šolah po 40 do 50 litrov ribjega olja, šolam na Ptujski gori, v Majšpergu in v Narnajah pa pošlila dnevno kruh.

Nadajlje je liga postavila pred kratkim svoj zdravstveni dom, brez katerega liga pač ne bi mogla dvigniti svojega delovanja na tisto strokovno višino, ki je potrebna za pobijanje jetike. Težave pri protituberkuloznem delu so tu pač tem težje, ker živi tod obubožno haloško prebivalstvo. Tu bo vsako protituberkulozno delo tako dolgo nepopolno, dokler se ne bodo zboljšale gospodarske prilike. V katerih prebivalstvo živi. Za zadnje pa so poklicani že drugi faktorji, da po svojih močeh zboljšajo stanje haloškega prebivalstva.

Telefonska zveza z obmejnimi kraji

HVALEVREDNO POBUDO OBČIN NAJ IZDATNO PODPREJO MERODAJNA MESTA.

Že večkrat smo poudarjali in utemeljevali v »Večerniku« potrobo napeljav telefonskih linij v prezrte obmejne kraje. Interesirane občine so tudi že same pospešile to preprosto akecjo s prošnjami na merodajna mesta in pri tem prevzemale tudi same precejšnje obveznosti v dobri volji, da se ta načrt uresniči in da se zadosti potrebam obmejnih interesentov.

Akcija občin Sv. Ana v Slov. gor., Sv. Benedikt v Slov. gor., Sv. Peter pri Mariboru, Kapla in Ljubljani pri Sv. Danijelu je zadela na precej neugodna tla.

ker se obljubljajo le manjši prispevki za izpeljavo telefona. Tako bi morale interesirane občine same mnogo prispevati, kar pa spričo težkih finančnih razmer ne bodo mogle in se bo zgodilo, ako ne bo izdatnejše pomoči od strani države, da bo ostala telefonska zveza že za naprej pokopana.

Ponovno apeliramo na merodajne faktorje, da pokažejo tudi v tem pogledu za našo mejo več razumevanja in omogočijo čimprejšnjo napeljavo telefonskih linij.

Strokovno nadaljevalno šolstvo v Celju

Celjska strokovna nadaljevalna šola je štela ob zaključku šol. leta 1938-39 v 13 razredih in 3 strokovnih oddelkih 316 vajencev, med temi 89 vajenk napram 349 članom obrtniškega naroda ob pričetku šolskega leta. Na zavodu so se vršili v času od 10. do 16. maja v III. razredih završni izpiti pod predsedstvom šolskega upravitelja. Uspešno je dovršilo završni izpit od 89 učencev (k) 83 vajencev, 3 imajo popravni izpit, a 3 so neredovni.

Pismo uredniku

Gospod urednik! — Pod gornjim naslovom se v zadnjem času odigrava v Vašem cenj. listu zanimiv troboj med predstavniki našega šolstva. Polemika se bje med »navadnimi učitelji«, »talentiranimi nastavniki meščanskih šol ter elito akademsko izobraženih mož. Predmet napada je višja pedagoška šola v Ljubljani, katere temeljni kamen še počiva globoko kje v pohorski grabi, kjer bo bržkone tudi ostal.

»Navadnik z uma svetlim mečem naskakujejo« višjo kaste svojih srečnejših tovarišev nastavnikov. Očeta jim, da so se izneverili idealom svojih prednikov, katerim ni bila pretežka nobena žrtve v doseg lepše bodočnosti našega naroda in njegove prosvete. »Talentiranci se ogorčeno branijo. Talent je dar božji in greh bi bil, če bi ga neplodno zakopali. Dolžnost vsakega Slovenca je, da svoje sposobnosti čim temeljiteje izkoristi v dobro svojih rojakov. Akademci se kajpada tudi kmalu najdejo. Ne morejo si kaj, da ne bi s svojega univerzitetnega prestola zavzeli pozo razsodnika. Hkrati so pa izven sebe nad nadutostjo »navadnih« in »talentiranih«, ki samolastno posegajo v njihov *raison d'être*. Pri današnji hiperprodukciji akademskih brezpriznanih je žalostno spričevalo za etiko gotovih slojev, da je kvalifikacija za višjo pedagoško sploh še predmet razprave.

Gospod urednik! Laik sem, to ste bržkone že sami pogruntali. Čeprav kot tak nisem izpostavljen nevarnosti, da bi presojal položaj z vidika koristi neposredno prizadetih interesentov, se vendar ne maram čutiti pozvanega za arbitra v famoznem trikotju: bonus — melior — optimus. Smatram pa za vredno podarko, da so fako neradne polemike med poklicnimi vzgojitelji naše mladine kaj malo v skladu z visokim pozivom, ki ga opravljajo. — Il-

mi. V ostalih razredih je sposobnih za prestop v višji razred 205 učencev (k), a popravni izpit ima 19 učencev in 3 učenke. Število učencev (k) po strokah je bilo sledeče: stavbene obrti 57, meh. tehn. 40, umetne 40, oblačilne 132, živilne 29 in ostalih obrti 35. Na zavodu je poučevalo 35 strokovnih učnih moči, med temi 12 akademikov in 5 mojstrov, ostale učne moči so iz vrst ljudsko in meščansko šolskega učitelstva. Mojstri so poučevali v treh razredih strokovne predmete in sicer: čevljarstvo, krojaštvo, šiviljstvo, mizarstvo in frizerstvo. Da so bili doseženi na zavodu tako lepi vzgojni in učni uspehi, gre predvsem zahvala vestnemu in poštovanemu učiteljskemu zboru, uvidenosti mojstrov-delodajalcev, nadležni tudi mestni občini, kraljevski bankski upravi in zbornici TOI, ki so s svojimi podporami zagotovile neovirano delovanje šole v prosih in proevit obrtniškega naroda.

SKRIVNOSTNA PREUŽITKARJEVA SMRT.

V Podčetrtku so našli mrtvega pred gostilno Ogrizek preužitkarja Ignaca Lipovška. Truplo je bilo okrvavljeno in krvavi sledovi so bili vidni daleč naokoli. Ker je bil pokojnik zelo priljubljen, je zločin malo verjeten. Uvedena je preiskava, ki bo zadevo dolasnja.

o. Cerkev Sv. Trojice je dobila 2 nova zvonova. Ob priliki birne v nedeljo, 4. junija, je romarska cerkev Sv. Trojice dobila novo — krasno ubrano zvonjenje, ki je najlepše v Slov. gorah. Veliki zvon tehtal 2500 kg.

o. Preminula je nenadoma 42-letna gostilničarka Bauman Ivana iz Podove pri Račah, zadeta od srčne kapi. Pokojnica je bila v cel. okolici med ljudstvom zelo priljubljena.

o. Zanimiva poroka v Laškem. V kratkem se bo v Laškem poročila gđ. Greta Luckmann iz Ljubljane z industrijcem g. Ferdin. Blaskovičem, družabnikom Tekstilne tovarne d. z. o. z. v Laškem. Luckmannova je ena izmed najagilnejših članic švabskega Kulturbunda v Ljubljani. Te dni se je dala krstiti Blaskovičeva mati in žena Hinka Brečka iz Laškega, ki je židovskega pokolenja. Krst je gotovo v zvezi z bližnjo poroko. Laščani so radovedni, kako bo ta poroka vplivala na domače razmere.

o. Naraslo vodovje upada le počasi. Veliki poplavljeni deli Pesniške doline, ki je bila spremenjena v veliko jezero, dobivajo zopet staro sliko, ker vodovje odtoka. Na vsak korak se kaže strašno opustošenje vseh kultur. Unizen je ves letniški pridelek. Pomoč prizadetim prebivalcem je nujna. Se večja potreba kot materialna pomoč sama pa je regulacija Pesnice in meioracija od zaporednih poplav zamočvirjenih predelov.

o. Požar. Ponoči je izbruhnil požar pri posestniku in železničarju Janezu Drevo na Spodnji Poljskavi pri Pragerskem. — Škoda znaša okrog 15.000 din. Kako je požar nastal, ni znano.

o. Pragerski železničarji so svoj praznik praznovali v nedeljo s izletom na Zg. Poljskavo. Sodelovala je tudi železničarska godba pod vodstvom kapelnika g. Franca Vinklerja.

Zgorel je velik čebelnjak Julijana Soršaka na Sp. Poljskavi. To je v kratkem času že drugi požar. Ljudje se boje, da se ne bi začelo ponavljati kot pred leti.

o. Pogodbena pošta pri Maši Nedelji je podeljena tamkajšnji poštni upravični Matildi Gosencič.

o. V likvidaciji sta Gospodarska zadruga r. z. z. o. z. v Hočah in Gospodarska in živilnorska sodelovalna zadruga r. z. z. o. z. v Mariboru.

o. Ljubljanskim materam. Mestna občina ljubljanska je v nedeljo počastila 60 mater, ki so rodile najmanj 13 otrok. Vse matere so bile obdarovane in pogostene.

o. Slinavka v Laškem. V Jaškem okraju se je zopet pojavila slinavka in parokleja. Oblasti je storila vse, da se bo izlozen zatre.

o. Strahovit umor je zagrešil v Ljubnem na Gorenjskem 45-letni posestnik Janez Rant iz Zbont. Z nožem je zabodel 21-letno služkinjo Marijo Ceterinovo, ker ga ta ni marala za moža.

o. Smrt 100-letnega Belokranca. V Črnomlju je umrl Janez Bešič, ki je pred kratkim slavil 100-letnico rojstva.

Celje

o. Brivnice v Celju bodo na Tolovo ves den zaprite.

o. Umrl so v javni bolnišnici: 73-letni obč. revež Guzej Josip iz Škofje vasi pri Celju, Sivila Stefan, obč. revež iz Tehtarja pri Celju in Ljudmila Karba, pos. hči iz Bač.

o. Padec otroka iz drugega nadstropja. Včeraj zjutraj je padla v Lastnem domu št. 7 iz okna drugega nadstropja 5-letna hči šoferja g. Huberta Goloba, Ivanka Golob in si zlomila levo nogo v členku. Ko se je prebudila, je hotela iz sohe, zašla pa je na okno in padla skozi. Z rešilnim vozom so jo prepeljali v bolnišnico.

o. Naredbo o zatiranju koruznega mola, ki jo je predpisala banska uprava, razglašala mestno poglavarstvo v Celju. Naredba vsebuje osem členov in je nabila na oglasnih deskah mestnega poglavarstva. Kdor bo prekršil predpise te naredbe, bo kaznovan po zakonu o zatiranju bolezni in škodljivcev kmetijskih rastlin.

o. Procesije na praznik Rešnjega Telesa. V četrtke, na praznik Rešnjega telesa, bo ob 8. v optički cerkvi slovesna maša, po maši pa procesija po mestnih ulicah. Prvi evangelij bo pri voljašnici kralja Petra, drugi na Cankarjevi cesti, tretji pred koševorom, četrti na Glavnem trgu. K zadnjemu evangeliju na Glavnem trgu se zbere tudi vsa šolska mladina. Procesije se udeležijo zastopniki civilnih in vojaških oblasti ter dva voda vojaštva, ki bo pri slovesni maši in evangelijih oddalo častne salve. — V nedeljo ob 9. pa bo slovesna procesija na hribu sv. Jožefa.

o. Celovadni nastop srednjih šol se je vršil včeraj v ponedeljek popoldne na Glazbi. Djalci in djalčnje so nastopili z 12 celovadnimi točkami, ki so bile vse lepo izvedene. Navzoče občinstvo je mladino nagradilo z odobravanjem. Sodelovala je nova celjska vojaška godba.

o. Nesrečo in napad. 30-letni krošnjar Pušič Marko iz Celja se je mudil v nekem vinotoku na Ljubčini. Tam ga je v prepiru napadel neki mož in ga s kolo udaril po glavi ter ga težko poškodoval.

o. 31-letni dninar Avgust Oberčkal iz Ostrožnega pri Celju je na cesti pred celjsko bolnišnico padel pod z grmozom naložen voz nekoga posestnika iz Ostrožnega. Kolaj je šlo čez noga in mu glavo.

mišo levo nogo. — 33-letni delavec Franc Tifengraber iz Zavodnega pri Teharju je padel pri neki stajbi z ograjda. Poškodoval si je levo roko v laktu. — 49-letna Angela Novak, dninarica iz Rečice pri Laškem, se je peljala z nekim vozničkom iz Laškega doma. Ko je stopila z voza, je padla in si zlomila levo nogo v gležnju. — 16-letni pečarski vajenec Aleksander Divjak iz Žalca je padel z nekoga postopja in si zlomil levo nogo v stopalu. Vsi ponesrečenci so zdravijo v celjski bolnišnici.

o. Nesreča v koševorski restavraciji. 18-letna natarikara Angela Stumberger z koševorski restavraciji v Celju se je včeraj popokne pri delu spotaknila in padla. Pri padcu si je zlomila roko v zapestju. Rešni voz jo je odpeljal v bolnišnico.

Ptuj

o. Pogorela je hiša pos. Lahu Simona v Spuhlju. V nedeljo popoldne se je vžgala streha skozi dimnik, ko so se vnele saje. Posrečilo se je rešiti pohištvo in orodje.

o. Razstava Obrtno-nadaljevalne šole v Ptuj. Preteklo nedeljo je bila v mestni deški šoli obrtna razstava, ki je pokazala plod celotnega dela. Iz razstavljenih slik in risb se je mogel razbrati razvoj vajenca, kako se izpopolnjuje v svojem poklicu. In ravno v tem je smoter obrtnih nadaljevalnih šol, da zakrožijo ob koncu obrtno znanje v celoto.

o. Nov zdravnik. V ptujski bolnišnici je nastopil službo g. dr. Volčjak Viktor iz Stare Loke pri Škofji Lodi. Dr. Pogurje Stanko je izstopil iz banovinske službe in se preselil v Maribor.

o. Slička iz Halozi. Kočarki Draškovič iz Brezove gore, ki ima kopico otrok, je ob zadnjem nalivu odneslo vse zemljo. Z lačno dečo se je odpravila prosjati.

o. Škoda, ki jo je povzročilo zadnje deževje v ptujski okolici, se ceni na 90.000 din.

o. Polne slive. Prebivalci ptujске okolice pravijo, da imajo slive polne kot še ne pomnijo. Tudi orehi obetajo, ker ni bilo mraza.

o. Nesrečo. Velnarja Adolfa, tlepon iz Obrež pri Središču, je brončeni konj in mu zlomil nogo. Na trehruh se je nevarno zaskanila 6-letna Sakeljska Anica iz Vrnberka. Toplaka Jakobca, 70-letnega preužitkarja iz Dragovca pri Sv. Lovrencu v Slov. gorah, je krava podrla na tla in ga še obnem z rozovi obdelala.

o. Na drž. realni gimnaziji v Ptuj bo 8. urli zjutraj. Prosim, ki jo je treba koltovali z 10 din in ji priložiti krstni list in izpričevalo o dovršeni ljudski šoli, je predložiti 23. t. m. Razstava risarskih in ženskih ročnih del bo od 6. do 11. t. m. v pritičju gimnazije. Predvidoma bo z novim šolskim letom otvorjena klasična paralelka v I. razredu.

o. 3 mesece za tatvine in pretepe. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bil obsojen na 3 mesece zapora starejši mladoletnik Alojz L. iz Kicarja pri Ptuj. ker je kradel po Velovlaku razno gospodarsko orodje, odpeljal izpred neke gostilne kolo, udaril s kolo nekoga Fr. K. ter pri pretepu sprozil navzočnim z nožem.

o. Poskus gošuljice z žigom. Pod tem naslovom smo pred dnevi poročali o neki nameravani gošulji z žigom ge. Sirčeve. Kot smo bili sedaj obveščeni, v to zadevo ni bil zapleten g. Pevac Avgust iz Ptuja, temveč je preiskava ugotovila, da se je njegovega imena poslužil doslej še nezledejeni zlikovec.

»Ljubi človek, vi ste vendar strašansko pijani! Saj hodite z eno nogo po tlaku, z drugo pa po hodniku za pešce!«
»Tri sto zelenih, saj resi! Jaz sem pa že mislil, da šepam!«

Maribor

Ponudba iz Limbuša in Pekar

VPRAŠANJE MESTNEGA CENTRALNEGA POKOPALIŠČA V NOVM PREDLOGU. — KAR TEZNO ODKLANJA, SPREJEMAJO PEKRE IN LIMBUŠ.

Kakor je znano širokemu čitateljskemu krogu, je v ospredju vprašanje mestnega centralnega pokopališča. Teženčani so se, kakor znano, uprli projektu, da se obnovi pokopališče nasproti evangeliškemu in imajo zato svoje razloge. Ti teženčani spori, ki so bili objavljeni v obliki »protestnih listov« v raznih listih, so rodili svojstven odmev: Oglasilo se je občani Limbuša in Pekar, kamor živi zahajajo na veselje ob nedeljah in praznikih in so se odrezali možko: »Zakaj ne bi mi kot predmestna občina dali mestu centralno pokopališče v naravnem parku!«

»Bummi Pohorci« so našli obožen kompleks, ki še ni zazidan in je kakor nalašč pripraven za mirno počivališče vseh Mariborčanov...

»Ce Tezno odklanja. Limbušani in Pekarci — sprejemajo...« je dejal star možakar Tine... in tako je nastal predlog.

log.

Kompleks je obširen in zadosten za potrebe Maribora. Za nakup je treba resne volje in razmeroma malo denarja!

Ako bi se predlog uresničil, bi se postajala Limbuš razširila v postajo iz postajališča. Pogrebi bi imeli najugodnejšo železniško in avtobusno zvezo do predlaganega pokopališča, ki bi potemtakem bilo bližje od Tezna. Mi moramo namreč misliti na to, da Limbuš ni več izletna točka, ampak sprčo razmahala novih stavb bodoče podpornorske predmestje velikega Maribora!

Tega dejstva se Limbušani in Pekarci zavedajo!

To bi bil idealni kraj mrtvih brez podtalne vode, postavljen v naravni park. Merodajni naj, v kolikor so že poučeni o tej zadevi, razmislijo in stavijo konkretne predloge.

Francoske nagrade odličnim dijakom

PRISEBNA SLOVESNOST Z RAZDELIT VJO NAGRAD NAJBOLJŠIM »FRANCOZOM IN FRANCOZINJAM«

Konzularni agent Francije dr. V. Rapotec je razdelil v nedeljo nagrade za najboljši uspeh v francoščini na klasični in realni gimnaziji. — Na klasični gimnaziji so bili odlikovani: učenec VIIb razreda Gračner Ernest iz Rigoncev, srebrno medaljo; gđc. Barle Lilijana, učenka VIIa razreda iz Maribora ter učenec Franc Plemenitaš iz VIIb razreda iz Triljiča z bakreno medaljo. Nadalje so bili nagrajeni s lepo vezanimi knjigami odličnih francoskih avtorjev: Krepf Janec, VIIb iz Starš, Kovčič Janec iz VIIb iz Sesterš, Rajšp Anton, VIIa iz Sp. Poljskave, Kores Franc iz VIIb iz Maribora, Pogačnik Bogdan iz VIIa iz Maribora, Ziger Ladislav iz VIIb iz Cankove, Pitno Maks iz VIIb iz Podklanca, Kajba Janec iz VIIb iz Gaja, Sklece Dragotin iz VIIa iz G. Gabernika ter Frangeš Alojzij iz IVA iz Sp. Poljskave.

Na realni gimnaziji je prejela srebrno medaljo gđc. Kotnik Aleksandra, učenka VIIa r. iz Maribora ter Bender Hubert iz VIIb iz Maribora in Domicelj Uroš iz VIIb iz Jesenice, bronasto medaljo, Knj-

ge so prejeli: Gđc. Vilher Miroslava iz VIIa iz Slovenjgradca, gđc. Kotnik Sonja iz VIIa iz Ljubljane, Geč Franjo iz VIIb iz Počehove, Kolenc Jurij iz VIIc iz Slovenjgradca, gđc. Kesler Amalija iz VIIa iz Ljubljane, Zavadvaj Dušan iz VIIb iz Maribora, gđc. Fornazarič Živa iz VIIb iz Maribora, gđc. Kotnik Silva iz VIIc iz Guštanja, gđc. Herman Elizabeta iz VIIc iz Maribora, Kokoš Franc iz VIIb razreda iz Gornjega grada.

Radio pritožbe

Poslušalci radio, ki pripadajo v ogromni večini slojem, ki lahko edino v nedeljo poslušajo radio, so bili v kratkem razočarani sedaj že dvakrat nemilo razočarani, ko obakrat med opoldanskimi urami ni bilo električnega toka. Tako so bili praktično tako rekoč 14 dni brez radija. Ali bi ne bilo mogoče, popravila ali kar že povzroča te motnje, tako urediti, da bi imela ogromna večina edini nedeljski radijski užitek vsaj med opoldanskimi urami?

Vlak za vlakom v tujino...

ZADNJI TRANSPORTI SEZONSKIH DELAVCEV ZA NEMČIJO.

Davi je bilo na kolodvoru nemavajno živo. Tako pisane družbe že dolgo ni bilo na peronu. Poleg opankarjev sem videl pisane rute Prekmurci in v zelenjem ter svetlo obojenu klobuču starih Prekmurcev. Dva vlaka sta bila natrpana s sezonskimi delavci za Nemčijo. V prvem transportu so bili delavci iz Donavske banovine, v drugem pa iz Prekmurja. Skupaj je bilo v vlakih okoli 1200 sezonskih delavcev, ki so se ob 8. odpeljali preko meje. Zanimiv je bil pogled na tisan konglomerat življenja. Mnogo mater je imelo še dojenčke v naročju, mali otroci pa so se jim držali za krila. Več starejših otrok se je smukalo okoli peronskih avtomatov, ki dajejo za denar bombone in čokolado, drugi so zopet kupovali razglednice, da še enkrat prišijo domov, ker jih dolgo, dolgo ne bo v domovino. Kljub temu da gredo ti ljudje za zaslužkom, so otožni. Po klopek poseda-

jo moške in ženske. Zamisljeni so, ko da bi se peljali na pogreb. Gotovo bi raje ostali doma, ko bi imeli zaslužek, saj v tujini služiti kruh je trpko.

Včeraj popoldne se je odpeljal transport Prekmurcev v Nemčijo. Tudi v tem vlakcu je bilo nad 500 naših delavcev. Slika je bila ista ko davi. Saj ne more biti drugače, ko potujejo nejasni usodi naproti...

MLADA KUJARICA Z LETALOM V BOLNIŠNICO.

V mariborsko bolnišnico je prišla z letalom na roki neka tukajšnja 20-letna kuharica. Kavelji avtomatične letalske igrače se ji je namreč zaril v prst, da je morala v bolnišnico, kjer so ji na kirurškem oddelku operirali prst. Dekle se je nato vrnilo srečno z letalom iz bolnišnice.

Vpis v nemško manjšinsko šolo

Za vpis v prvi razred nemške manjšinske šole v Mariboru je prijavilo 33 staršev 40 otrok, razen tega so pa prijavili še v Mariboru živeči nemški državljani 34 otrok. Od domačih nemških otrok jih je bilo vpisanih 39, eden je bil odklonjen, ker so starši Slovenci, o nekaterih drugih pa bo odločala še zadevna komisija. Prav tako tudi še ni rešeno vprašanje sprejema otrok tujih državljanov, ki doslej niso mogli v manjšinsko šolo. Agitacija za vpis sta vodila odvetnik dr. Karl Kieser in lastnik kavarne »Rotovž«, Hans Käfer.

m. Odlikovan za vojaške vrline je komandir mariborske orožniške čete kapetan g. Davorin Mavrl.

SAMOMOR ZARADI NEOZDRAVLJIVE BOLEZNI.

Danes predpoldne se je pognal iz okna drugega nadstropja mariborske bolnišnice zaradi neozdravljive bolezni neki bolnik. Sliko iz okna je bil smrt.

POBREŠKO CESTO BODO ŠKROPILI

Komaj smo se nekoliko oddahnili od dežja, že tožimo zaradi prahu. Zlasti na Pobreško cesti, ki je zelo prometna, se vali gost prah. Zato je pobreška občina sklenila z mestno občino dogovor, po katerem bo mestni škropilni voz škropil cesto do pokopališča. S škropljenjem bodo takoli pričeli.

m. Napredovanja v poštni službi. Za kontrolorje 5. skupine so napredovali pri pošti Maribor I Josip Lavrič, Marija Per-

nat, Henrik Šiška, Andrej Doljak, Franc Klasinc, Jurij Pilar in Peter Kotnik; na pošti Maribor II Jernej Vidmar, Anton Požega, Stefan Bele, Ernest Pipan, Vincenc Ločnik, Valentin Zlatičan, Vincenc Žgur, Hubert Turkovič, Mavricij Flug, Ljudmila Strniša, Avgust Špendal in Anton Erzen. Za višje kontrolorje 6. skupine so napredovali na pošti Maribor I Marija Verič, Milan Rajh, Lidija Aleš, Frančiška Oblak, Marija Gmšek in Rihard Selman; na pošti Maribor II Anton Krž, Ciril Kokošar in Pavel Kandur.

m. Iz mestne službe. Dosedanji dolgoletni uradnik tržnega nadzorstva Ivan Ribič je bil premeščen na konskripcijski urad, na njegov mesto pa je bil dodeljen magistratni uradnik g. Jože Lavrenčič.

m. O sestavi učnih načrtov so razpravljali na nedeljskem občnem zboru Pedagoške centrale v Mariboru. To temo je v daljšem predavanju obravnaval predsednik prof. Šilih. Sledila je daljša in stvarna debata, ki je pojasnila več zanimivih vprašanj na polju pedagoškega udejstvovanja.

m. Odlikovani orožniki. Za vestno službovanje so bili odlikovani s srebrno kolajno orožniki komandirji Alojz Bajec s Teznega, Stefan Tkalič iz Radvanja, Franc Cizl od Sv. Lenarta, Alojz Kačičnik od Sv. Mariete, Matija Danolič iz Mežice in Jurij Karapandža iz Javnlaka.

m. Prvi večerni promenade koncert v mestnem parku bo jutri v sredo ob 20.30 do 22. ure. Svira godba železničarjev.

m. Mariborskemu trgovstvu v vednost. Dne 17. in 18. junija se vrši v Murski Soboti občni zbor Zveze trgovskih združenj s predkonferenco. Pozivamo naše članstvo, da smatra udeležbo te prireditve za svojo stanovsko dolžnost. — Prosimo vse one mariborske trgovce, ki žele ob tej priložnosti v Murski Soboti prenočišča, da se zglašijo v pisarni podpisane združenja najkasneje do 10. t. m., t. j. do sobote, da jim ga pravočasno preskrbimo. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

m. Vlek in krik sredi noči je povzročila skupina pijanih ljudi v Dravski ulici, tako da so se stanovalisti prebudili iz spanja. Ko so prihiteli stražniki, so se razgrajali razdežali.

m. Zlat ženski prstan je neka tovarniška delavka ukradla šolarici Jožici Zagorškovi.

m. Vlomna tatvina. Neznanec je v vili v stanovanju Hedvice Heričeve v Vatovi ulici 1 in ukradel zlato žensko verižico, nekaj denarja ter precej perila.

m. Železo v oko. Ključavničarju Filipu Primcu iz Hotinje vasi je zletel pri delu v železniških delavnicah drobec železa v oči. Zdravi se v bolnišnici.

m. Manišne nesreče. Z vrela vodo se je poparila 30-letna služkinja Filipki Bernarda iz Aleksandrove ulice. — Pes je ugriznil 21-letnega kmetijskega hlapca Silvestra Šmuka iz Zg. Hoč. — Pri nesrečnem padcu si je poškodovala hrbet in nogo žena trgovskega zastopnika Ana Francekovičeva iz Radvanja. Vsi ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Solsko društvo študentov proslavi v četrtletju 8. t. m. dvajsetletnico. Vabimo prijatelje Sokola, da se priredijo, ki se vrši ob vsakem vremenu, udeležje. Odbor.

Zastavice z rdečim dvojnim križem se bodo dostavljale še ves teden, tako da bodo vsa okna lahko okrašena do sobote. Zastavice se dobe tudi pri vratarju OUZD v Marjani ulici 13.

Vsega pa res na povemo

NA TELOVO OB 17. SE BODO POMERILI V NOGOMETU GLEDALIŠKI IGRALCI IN NOVINARI.

Sredi razgibane sportne sezone predstavlja središče vsega zanimanja mariborskega sportnega občinstva, pa tudi gledaliških abonento, senzacionalni dvoboj, ki so ga napovedali v nogometu gledališki igralci mariborskih novinarjev. Novinarji so izvir sprejeli in sedaj se oba laboratorija pripravljata. Dobro poučeni ljudje vedo celo povedati, da imata lajne sestanke, da je nastalo veliko povpraševanje po nogometni literaturi, najbolj pogumni pa so poizkusili celo z žogo na zelenem polju. Po mestu vzbujajo veliko pozornost veliki lepaki, občinstvo jih čita v skupinah ter ugiba, na katero stran se bo nagibala sreča. Gledališki enajstoričji pripisujejo mnogo več gibčnosti, saj imajo v svojem timu kopico odličnih baletnih mojstrov, za novinarje pa govorijo strokovnjaki sportni uredniki, ki imajo poznavanje nogometne igre v malem prstu, da ne govorimo o vseh drugih njihovih ta-

* Hisne posestniki v Studencih županstvo občine vabi, da razobesijo v četrti, dne 8. t. m. — o priliki 20-letnice domačega Sokola — zastave na svojih hišah in s tem pokažejo kulturno delo, ki ga društvo vrši.

Jadranski! Danes zvečer pevka vaja. Radi važnih poročil in sklepov polnoštevno nujno potrebna. Prevodnja.

* Ljubljanski velesejem otvorijo. V navzočnosti kraljevske zastopnika generala Stefanovića je trgovinski minister kot častni predsednik v soboto otvoril velesejem. Današnji čas ni najbolj ugoden gospodarskemu življenju ne samo pri nas, temveč v svetu sploh. Zato je tembolj razveseljivo, da je letošnji Ljubljanski velesejem zaseden do zadnjega kotička. Zastopane so vse panoge domače industrije in veleobrti, pa tudi udeležba inozemstva je častna. Posebne razstave tvorijo pohištvo, avtomobili, slovanska ženska ročna dela, mala obrt, turizem in pasivna obramba prebivalstva za slučaj napada iz zraka. Velesejem traja do vključno 12. junija in imajo obiskovalci na železniški brezplačni povratek.

* Skupina madžarskih novinarjev, ki je prejeto dni v aranžmanu društva »Putnik« obiskali vse naše važnejše toplece, zdravilišča in turistične kraje, je zapustila Jugoslavijo, poslala iz Ormoža direktorju »Putnika« g. Simiču telegram, s katerim se toplo zahvaljuje za izredno prijeten sprejem. Bivanje v bogati Jugoslaviji — pravilo v telegramu — jim bo ostalo v lepe in trajnem spominu.

Druška skupina novinarjev iz nordijskih dežel, ki je bila te dni lepo sprejeta v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, je šla iz Skopja pod vodstvom poddirektorja »Putnika« g. Perkeja preko črnogorskih planin v naše primorje.

* Izleti »Putnik-a« z luksemburški avtorji: 11. junija: Okoli Pohorja dni 63.—18. junija Murska Soba (Prekmurski teden) dni 50.—, Prijavite se takoj!

* Jedilni pribori iz kroma, po 6 nožev vilic, žlic in kavni žliček od 160.— din dajte. Najnovejše fasone iz alpacca in pravega srebra pri M. Iger-jev sin, juvelir, Gosposka 15.

Nočna lekarniška služba: (od 3. do vključno 9. t. m.) Lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica 12, tel. 28-12; Lekarna pri Anđeli varuhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

Kino

* Grajski kino. Danes Polarna luč, veliki razkošni film Sonja Henje v nemškem jeziku.

* Kino Esplanade. Od danes »Ulična glasba« velenjavna veseloigra. Pride »Rasputti« mojskiro velenje do Harry Baumon.

* Union kino. Do vključno srede »V velenjem vrtnicu« velenfilm po romanu Stefana Zweig-a, Gaby Morlay.

Mariborsko gledališče

Torek, ob 20.: »Hollywood«. Red C. Sreda, ob 20.: »St. 72«. Red B. Zadržite.

Opozarjamo ponovno, da se s predstavo pretresljive drame »St. 72« jutri, v sredo, 7. t. m., zaključijo letošnja sezona. Zastojniki na gledališkem abonmaju. Vsi, ki svojih zaostalih obrovov za gledališki abonma ali bloke od sedaj še niso poravnali, se naprošajo, da to store do 10. t. m. ker mora ob koncu sezone tudi gledališka uprava urediti svoja plačila.

Radio

Sreda, 7. junija
Ljubljana: 12. Plošče; 1245 Napovedi in poročila; 13.20 Koncert RO; 20. Prenos iz narodnega gledališča, med odmor napovedi in poročila. — Beograd: 17.20 Koncert RO; 18.05 Narodna glasba; 20. Prenos iz opere. — Sofija: 18. Narodna glasba; 19.15 Nikolajeva opera »Veselo zeno Windsorske«. — Firenze: Balinjeva opera »Norma«. — London National: Verdijeva opera »Otello«. — Monte Ceneri: Rossinijeva opera »Seviljski brivci«. — Dunaj: 19. Straussova opereta »Noč v Benetkah«.

Kultura

Koncert Celjskega pevskega društva

V soboto, dne 3. junija, je obhajalo CPD 45-letnico stojega obstoja in 60-letnico svojega bivšega pevovodje, zaslužnega našega skladatelja A. Lajovca, z odlično uspešnim koncertom v veliki dvorani Celjskega doma. Ves prvi del koncerta je bil posvečen A. Lajovcu, ki je osebo počastil s svojo navzočnostjo ta koncert. Njegove samospeve »Bujni vetrnik«, »Kaj bi le gledal« ter »Pesem o tkalcu« je zapela s svojim nežnim lirskim sopranom Valči Heybalova, članica ljubljanske opere. Na klavirju jo je spremljala z velikim razumevanjem Milena Oražnova. Za svoja izvajanja sta prejeli damo prisrčno priznanje vsega občinstva in lepe šopke nageljnove. Mešani zbor je odpel Lajovčev »Ples kralja Matjaža«, »Medveda z medom«, »Vodico čisto« in »Zelenega Jurija« s sopranskim solom V. Heybalove. Te ritmično in intonacijsko težke skladbe je izvajal zbor z veliko sigurnostjo in toplino.

Po teh točkah je pozdravil društveni predsednik prof. Fink v kratkih besedah navzočnega skladatelja A. Lajovca in mu čestital k njegovi 60-letnici. Skladatelju je bil poklonjen lep venec z državnim trobarvnico. Po odmoru je zapel moški zbor Dobroničevega »Jadnika« in A. Delakovo miselno globoko skladbo »O Boga« s spremljevanjem klavirja. Zbor je povsem zadovoljil. Zelo simpatično je sprejelo nato občinstvo dva ženska zbora, in sicer Vodopivčev »Po slovesu« in Tomčev »Narodno«. Ženski zbor je obe skladbi podal vprav dovršeno.

Za tem smo slišali še Prelovčev, v narodnem duhu zložen »Pomlad« ter elegično Vodopivčev »Pričakovanje«. Zelo je vžgal R. Savinov »Mladi mucek« s spremljevanjem klavirja. Je to res prav zanimiva in sila razgibana skladba. Zbor jo je moral ponoviti. Navzočnemu skladatelju je priredilo občinstvo tople ovacije. Oficialni del so zaključili Adamičevi »Godci«, nakar so še dodali društveno geslo »Kdor naš sl. z nami poj«, uglaseno po društvenem predsedniku prof. Finku.

Zbor je odpel ves težki program z navdušenjem in strogo disciplinirano, kar zagovorno pravi, da utira njegov neumorno delavni pevovodja Pec-Segula pravo pot glasbenega pouka v svojem zboru. Pevovodja je dokazal, da suvereno obvlada zbor in skladbe, ki jih ume do podrobnosti premišljeno interpretirati. Za svoj trud je prejel dva prav lepa šopka. Omenjamo še, da so bile prvič izvajane na tem koncertu skladbe: Prelovčeva »Pomlad«, Savinov »Mladi mucek«, Delakovo »O Boga« in Vodopivčev »Pričakovanje«.

CPD je s tem dokazalo svojo visoko umetniško kvaliteto in resna kulturna

stremjenja. Na Telovo ponese svoje pesmi v Rogaško Slatino in v Rogatec, kjer bo imelo dva koncerta. XY.

JEAN RACINE (1639–1699).

Slavni francoski dramatik, bližji prirodi in človeški naravi nego njegov tekme Corneille, je zapustil tragedije: Andromaha, Britanik, Mitridat, Higijenja, Fedra, iz katere je L.Z. objavil pred leti nekaj odlomkov. Ob neuspehu s Fedro je dal slovo posvetnemu gledališču. Po daljšem molku je predelal svetopisemski snov: Estera (1680) in Atalija, ki predstavlja mojstrovino francoskega odra. V mlajših letih se je poskušal v komediji: »Točniki« so vzor prebrisané šale. V opombo rojstne 300-letnice so Parizani sklenili uprizoriti »Les Plaideurs« pod milim nebom, na stopnišču justične palače. Podobno predstavo je doživela Hugojeva »Marion Delorme« na trgu Place de Vosges, datje Le Mystère pred cerkvijo Naše gospe. Dan 300-te obletnice njegovega rojstva bo šele 21. decembra. -nk.

AKADEMSKA NAGRADA.

Henry Bordeaux je ob koncu aprila dobil od Francoske akademije nagrado 100.000 frankov, namenjeno Savojcu, ki je z znanstvenim ali leposlovnim delom počastil svojo deželo. Vendar je odklopanec prepuštil ves znesek Akademiji, ki je s to vsoto povečala seznam svojih manjših odklopanov za pet delcev po 20.000 frankov. Prav redko se primeri, da ta zavod podela nagrado kateremu svojih članov. Le »prix Orsini« se je v celoti dajal akademikom. Z njim so bili počaščeni: Albert Sorel, P. Bourget, maršal Lyauté, zgodovinar in arheolog Camille Julian... Bordeaux je malo preveden v slovenščino: »Stopinje v snegu«. nk.

k Misel in delo. Majska številka te ljubljanske kulturne in socialne revije je posvečena v glavnem 150-letnici francoske revolucije. Uvodno besedo je napisal v francosčini ljubljanski francoski konzul Gabriel Remérand. dr. B. Vrčon je prispeval razpravo »Revolucija — evolucija — revolucija?« v kateri razpravlja o položaju naroda po načelih francoske revolucije in svobodočinah. Georges Bourgin (Pariz) je napisal članek »Ob proslavi revolucije«. V Obzorniku so referati o mednarodni in naši domači politiki, referati o knjigah, gledališču in nazadnje dokumenti.

k Delo proti tuberkulozi. Tretja številka je posvečena poročilu o naporih in uspehih protituberkuloznega gibanja, nadaljevanju opisa znakov pljučne jetike, nevadnim pljučnim boleznim, gozdni šoli za ogrožene otroke in raznim krajšim poročili.

Sport

Jugoslavija v evropskem finalu z Nemčijo

Včeraj se je zaključil v Zagrebu teniški dvboj za Davisov cup med našimi in belgijski teniški igralci. Odigrala sta se zadnja singla. Lacroix je premagal Mititica v štirih setih s 6:3, 6:2, 6:8 in 6:2. Punčec pa Geelhandu v treh setih s 6:3,

8:6, 6:3. S tem se je Jugoslavija kvalificirala v finale evropske cone Davisovega čupa. Njen nasprotnik je Nemčija, tekmovalna pa bodo v Zagrebu, kar pomeni za naše musketirje precejšnjo prednost.

Jugoslavija : Italija 4:1

V Beogradu se je zaključilo teniško tekmovalno za srednjeevropski pokal, ki ga je podarila Nj. Vel. kraljica Marija. Odigrala sta se zadnja dva singla, ki sta jih igrali zastopniki obojih v svojo korist. Hela Kovačeva je sigurno premagala Italijanko Tonelli s 6:2, 6:3. Alice Florijanova pa Italijanko San Donnino s 6:3, 8:6.

OBČNI ZBOR ZIMSKO SPORTNE ZVEZE

V prisotnosti delegatov sportnih klubov ter mnogih odličnikov je bil v nedeljo v Ljubljani občni zbor JZSS, ki ga je vodil pred. dr. Ivo Pirč. Za zborovanje je vladalo veliko zanimanje, zlasti ker naj bi se doleteli smernice za organizacijo svetovnega snuškega prvenstva 1. 1942 v Jugoslaviji. Zborovanje je potekalo mestoma jako burno. Sprejetih je bil ovek sklepov v svrhu pospeševanja in razširjanja zimskega sporta in uspešnejšega udeleženja na mednarodnih konkurencah. Glede

svetovnega prvenstva je bilo sklenjeno, da naj bodoč upravni odbor določi za to posoben odbor, kateremu bo trajala funkcionalna doba do zaključene svetovnega prvenstva. V proučitev je bil predložen predlog glede tematske kurence onim igralcem, ki prestopijo iz kluba v klub, da se tako prepreči snubjenje igralcev. Do volitev je prišlo komaj tedaj, ko je pred. Gorenjske ZSP podal častno izjavo, da bodo lojalno sodelovali z zvezo, ker so sicer nekateri funkcionarji odklanjali sodelovanje. Izvoljen je bil ponovno za predsednika dr. Ivo Pirč, za tajnika pa Tone Kunstelj. V nadzornem odboru je med drugimi tudi Mariborčan Vekoslav Golubović.

s Poverjenosti SOLNPA (službeno). Drevo nadaljevanje tečaja. Točno!

s Mariborski plavalni klub. Obvezen sestanek vsega članstva se vrši v četrtek, dne 8. junija, ob 11. uri na kopališču Mariborski otok. Radi predstoječega nastopa v Murski Soboti bo istosčasno sestanek tehniškega odbora in tekmovalne skupine.

Sokolstvo

Praznik koroškega sokolskega okrožja

OKROŽNI ZLET KOROŠKEGA SOKOLSKEGA OKROŽJA. — DVAJSETLETNICA SOKOLSKEGA DRUŠTVA V SLOVENJGRADU. — RAZVITJE ČLANSKEGA IN NARAJČAJSKEGA PRAPORA

Letos poteče dvajseto leto, ko je bilo v Slovenjgradu ustanovljeno Sokolsko društvo. Ustanovni občni zbor društva je bil 13. 10. 1919. Prvem odboru je bil postavljen na čelo pokojni brat starosta dr. V. Zeleznikar, sodelovali pa so pri ustanovitvi narodni delavci dr. J. Rajh, J. Druskovski, dr. F. Pirnat, A. Peršuh in A. Oset, K. Barle, Ivan Mjač in drugi. Društvo se je lepo razvijalo, sokolski telovadci so se vadili v telovadnici meščanske šole. 10. let po ustanovitvi je društvo s pomočjo slovenjgraške podružnice CMD ter s poštvalnostjo svojega članstva zgradilo svoj dom. V sokolskem domu se je močno razmahnilo telovadno in prosvetno delo, da je postal žarišče vsega narodnostnega dela v mestu, v njem pa so našli zbirališče tudi cirilmetodarij, planinci, športniki in drugi. Događeni »Sokolski dom kralja Aleksandra I.« je bil slavnostno odprt 21. VI. 1936. pod pokroviteljstvom kralja Zedinitelja.

Po smrti prvega starost dr. V. Zeleznikarja je prevzel mesto staroste brat Ivan Rojnik. V programu petletke se je razširilo telovadišče, se gradi kegljišče in se preureja dom v enega najlepših, kar jih ima Mariborska sokolska župa.

V znak priznanja za narodnostno delo ob severni meji bo ob priliki dvajsetlet-

nice društva kumoval novemu sokolskemu praporu Nj. Vel. kralj Peter II. Slavnostnemu razvijanju in proslavi pa bo prisostvovala tudi vojska.

Društvo poziva javnost, da se v čim večjem številu udeleži 11. junija proslave dvajsetletnice, ki bo združena z zletom Koroškega okrožja ter z razvijanjem članskega in naračajškega prapora.

1. Udeležencem proslave 20-letnice Sokola v Studenčih. Vse telovadce in telovadke, ki nameravajo nastopiti na javnem nastopu v Studenčih, opozarjamo, da so ob 9. na letnem telovadišču pri sokolskem domu izkušnje za popoldanski nastop, katerih se morajo vsi nastopajoči udeležiti. Ob pol 15. je povorka. Mariborska društva pridejo skupno v Studenč po svojih razporedih.

Šah

PRVAK SLOVENIJE — CELJSKI SAHOVSKI KLUB

V nedeljo je bila v Ljubljani zaključna tekma med LSK in šahovskim klubom iz Celja za klubsko prvenstvo Slovenske šahovske zveze. Prva tekma, ki je bila pretekli mesec v Celju, je končala neodločeno. Drugo tekmo pa so Celjani dobili v razmerju 4 in pol proti 3 in pol in si tako priborili naslov prvaka.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skeivnost

»Pojdite k Herveyu Biggleswadeu, je prezirljivo odvrnil Stanton. »Ta izdelek je res prav njemu podoben.«

»Hvala vame, je dejal Beeke, ko je dobil naslov Herveya Biggleswadea.

Ta je takoj spoznal svoje delo. Zelo se je čudil, ko je zvedel za vzrok Beekeovega prihoda in takoj je pogledal v svoje zapiske.

»Prav imate, nadzornike, je dejal. »Pred osemnajstimi meseci sem napravil gospodu Pageu to zobovje.«

»Torej je to onle je vzkliknil Eustace. »Zelo vam bova hvalačna, če pojdetе z nama v Mallow-Datchett, da ugotovite, ali je umorjenec res Page, gospod Biggleswade, je dejal Beeke. »Samo mrtvečeva usta boste morali pogledati, pa boste vedeli, kako je.«

»Prav rad bi šel z vama, toda nekaj ljudi bo prišlo, ker sem jih naročil za danes, je odvrnil zlobni zdravnik.

»Ti ljudje bodo že počakali, je dejal Beeke. »Tako boste morali iti z nama, go spod. Stroške in izgubo časa vam bo že plačala policija.«

Gospod Biggleswade je iznenada uvidel da paciente prav za prav lahko prepusti

svojemu pomočniku. Sedel je v Eustaceov avto. In ko je kmalu nato stopil iz male mrtvačnice v Mallow-Datchett, je bil hud do bled in tresel se je kakor trepetlika.

»Da, gospode, je rekel z ubitim glasom. »Ta možak je Tom Page. Moj Bog, če mi bi bili povedali, kakšen prizor bo to, ne bi bil šel z vami.«

»To se mi je kar zdelo, je dejal Beeke. »Ali me hočete zdaj spremiti na policijo, gospod Biggleswade, da sestavimo zapisnik?«

Nadzornik Gibbons ni bil prav nič presenečen, ko je zvedel novico, in je obljubil, da bo sira Philpa obvestil o smrti njegovega oskrbnika.

»Zdaj bo pa treba pregledati še Pageov dom, je dejal Beeke. »Vrag, ki je ubil ta dva človeka, najbrž ni pustil sledov, toda zanemariti ne smemo ničesar. Zdi se mi pa, da se bomo morali včasih polititi, preden bo sedel za zamreženimi okni, ker mu bo treba vse dokazati.«

Nadzornik Gibbons je ostal odprtih ust:

»Ali mar morica že poznate? je vzkliknil.

»Mogoče je veselo odvrnil Beeke.

36

Z Eustaceom je odšel in oba sta se obrnila proti »Sinjemu levu«, kajti Beekeovo bolno srce je terjalo škodolico dobrega čaja, da bo moglo opravljati svoje naporne delo. Znano dejstvo, da čaj ni dober za slabo srce, Beeke ni prav nič motilo.

Kakšen šarlatan ste, Beeke! je pripomnil Eustace. »Zdaj ste natvezili ubogemu Gibbonsu, da že nekoga sumničite! Če bi bilo to res, ne bi bili tako dobre volje.«

»Hitro izpijte čaj in ne čevkajte toliko, je vzkliknil Beeke. »Delo naju čaka! Ti morava v Carringtonovo graščino. To bo zanimiv obisk, Eustace!«

»Če bova mogla priti do lastnika, je skromno pripomnil Eustace.

»Boval.«

»Sicer pa ne vem, kaj naj bi tam počela. Dobro veva, da je Clinton padel v park in da je lagal, toda ne Carringtona, ne sluge ni mogoče doletiti umora.«

»Morici niso zmerom tisti, ki jih sumimoe, je pripomnil Beeke. »Umora na videz nimata pravega smisla. William Field, načelnik postaje, in Thomas Page, oskrbnik, — dva ugledna moža, ki bivata že dolgo tu in ki ju imajo ljudje radi. Zakaj naj bi ju bil kdo umoril? Bogata nista bila, sovražnikov pa tudi nista imela. Vse kaže, da tudi ne bomo imeli opravka z zločinom iz lastne ali pa zaradi kakšne ljubzenske zgodbe, ker nista bila več mlada in ker je bil zlasti Field vzoren zakonec.«

»Kakšen norec morda?«

»Vedel sem že, da ste precej omejeni, nisem pa mislil, da ste tako zelo. Norec! Vselej, kadar se zgodi kakšen zločin, kriče idioti: To je delo morca!«

»Hvala, je odvrnil Eustace, »in v tem primeru sem v dobri družbi. Sir Philip je bil istih misli.«

»Kako bi bil mogel norec tako skrbno pripraviti zločin? Kamenje, truplo v letalu, zobje v ribniku! Napravil je sicer nekaj napak, a spretnosti in iznajdlivosti mu človek le ne more odreči. In kaj smo doslej že dosegli? Odkrili smo še eno truplo in zvedeli, čigavo je prvo. To je vse.«

»Brez vas ni tega ne bi bili dosegli... Še zdaj ne vem...«

»Kdo pa zahteva od vas, da bi morali kaj vedeti? Tudi to veste, da laskanja ne maram, je vzkliknil Beeke, ko sta stopila v gostilno. »Še dosti nam manjka do razkritja skrivnosti. Page je bil očitno prva žrtev, — in kaj vemo o njem? Sedem let je bil že oskrbnik pri siru Lavertju. Hm! Sedem let. Tudi kapitan Piper je povedal, da je sedem let pri Carringtonu. Vprašujem se, ali je to v kakšni medsebojni zvezi. Bila sta prijatelja. Oba sta dobila službo v istem kraju in ob istem času. Saj veste, Eustace, kaj mi neprestano roji po glavi: da je Carringtonova graščina nekako v zvezi z obema umoroma. Zanimava me, kaj je delal Piper v pretekli noči.«

Zanimivosti

Že tri leta diha z jeklenimi pljuči

Tragedija milijarderjevega sina, ki mu je življenjska usoda ugrabila dihalni organ

Pozimi 1. 1936 je krenil bogataš Snite s svojim sinom Fredom na potovanja po svetu. Ko sta bila na Kitajskem, je zgrabila sina usodna bolezen, odgovarjali so mu živci in nehali dovajati pljučen zrak. Milijarder je naglo odpeljal sina na neko kliniko v Pekingu, kjer so ga vstavili v poseben aparat za dihanje. Dvanajst bolnišničar in najboljši zdravniki so se sukali okrog bolnika, dihalni aparat so večkrat menjali.

— 75.000 frankov dajem ónevno za bolezni svojega sina, samo do bi ga rešili, je dejal oče. Štirinajst mesecev je ležal mladenič v jeklenih pljučih, ne da bi se smel premakniti. Potem je smel čitati, festi sadje in sočivje. Aparat, v katerem je bil Fred zaprt, je tehtal 550 kg in je bil podoben lokomotivi. Na posebnem vakuu so bolnika prepeljali v Sanghaj. Milijarder je najel na luksuznem parniku 12 kabin, stroški za prevoz bolnika v San Francisco so znašali dva milijona frankov.

V Chicagu so za Freda pripravili posebno jeklena pljuča, ki so iznajdba inženirja Denisa Scanlona. Mladenič je zdaj lahko svobodno gibal z rokami in nogami. S pomočjo dvojnega zrcala lahko čita liste in igra šah. Naslednje zimo je Fred prebil v letovišču na Floridi, kjer so ga na krovu razkošne vile vsak dan izpostavljali soncu. Tu ga je obiskala tudi zarotnica Rose Mary O'Connell, ki bi se imela z njim poročiti jeseni 1937. Dekle je nesrečnemu mladeniču obljubila, da ga bo čakala, dokler ne bo popolnoma ozdravel...

In Fred ima trdno vero, da bo ozdravel. Zaočlbil se je, da pojde na romanje v Lurd na Francosko. V minilem tednu se je res v francoskem pristanišču Le Havre zasidral veleparnik »Normandie«, s katerega so izkrcali na obalo mladeniča, ki že tri leta diha z jeklenimi pljuči. Ogromna množica ljudi je prisostvovala trenutku, ko so dvignili s krova težko dihalno napravo, v kateri je tičal vedno nasmejan Fred. Strežnice so pitale mladeniča, nakar so vse naprave in prilagoje naložili na več avtomobilov in odpeljali proti Lourdesu.

— Verujte mi, moj sin je izvrsten človek! je dejal dopisnikom listov Fredov oče, milijarder. Nikoli se ne pritožuje, zdravniki pravijo, da ga drži pri življenju samo njegova nenadkriljiva energija in volja do vztrajnosti... Dve leti je mladenič sanjal o Devici v lurdski votlini, dve leti je upal, da mu ona vrne zdravje. Ali se naj zgodi čudež?...

— Verujte mi, moj sin je izvrsten človek! je dejal dopisnikom listov Fredov oče, milijarder. Nikoli se ne pritožuje, zdravniki pravijo, da ga drži pri življenju samo njegova nenadkriljiva energija in volja do vztrajnosti... Dve leti je mladenič sanjal o Devici v lurdski votlini, dve leti je upal, da mu ona vrne zdravje. Ali se naj zgodi čudež?...

— Verujte mi, moj sin je izvrsten človek! je dejal dopisnikom listov Fredov oče, milijarder. Nikoli se ne pritožuje, zdravniki pravijo, da ga drži pri življenju samo njegova nenadkriljiva energija in volja do vztrajnosti... Dve leti je mladenič sanjal o Devici v lurdski votlini, dve leti je upal, da mu ona vrne zdravje. Ali se naj zgodi čudež?...

Ali bo Panamski kanal dobil tekmeca?

Zadnji veliki manevri ameriške mornarice so pokazali, da je Panamski kanal proti zračnim napadom slabo za varovan. Se prvi osvajači Srednje Amerike so imeli v načrtu gradnjo kanala v deželi Nicaragui. Zedinjenim državam je bil večkrat ponujen projekt, da bi one gradile novi kanal skozi Nicaraguo. Toda USA so predlog vselej odklanjale.

Zdaj so se vladi v Nicaragui ponudili Japonci, da bi oni prevzeli vse stroške za gradnjo prekopa. To je izzvalo živahen odpor v Zedinjenih

državah, ki bi jim poseganje Japoncev na ameriško celino nič kaj ne bilo všeč. V Washingtonu so jeli misliti na novi prekop, ki bi bil dolg 280 km, 100 km od tega odpade že na obstoječe plovne vode rek in jezer. Kanal, ki bi ga gradili 10 do 15 let, ne bi imel posebnih terenskih zaprek in bi atlantski ameriški mornarici izdatneje skrajšal pot v Tihni ocean. Posebna komisija strokovnjakov bo zdaj proučila terenske prilike in sestavila načrte za projekt novega prekopa, ki je po svoji zamisli že zelo star.

Sto let prvega bicikla

Pred sto leti se je pojavil na cesti drzen človek, po imenu Daft Pate Macmillan iz Dumfrireshira (Anglija) na čudnem vozilu. Sedel je na visokem dvokolesu, ki ga je bil sam zgradil, in je divje pritiskal na pedale. Ljudje so strmeli nad nenavadno prikaznijo, ki je po pripovedovanju očividcev »rezala zrak z blazno hitrostjo«, in ženske so se prestrašene križale, misleč, da je sam vraz. Ko je srečni izumitelj vožnje 10 km na uro, ves prepoten in upohan legel k počitku, je sanjal o ravnih, gladkih cestah, lahkih kolesih, sploh o svetu, kjer so samo kolesa... Toda vrli Daft Pate Macmillan si gotovo ni predstavljal, kakšen razmah bo doživel njegov izum, ko dandanes milijoni kolesarjev švigajo po cestah vseh delov sveta, koliko jih je med njimi, ki bi vedeli za ime moža, ki se mu imajo zahvaliti za prijetno vozilo?

ZENSKA — ZUPAN SANTIAGA

Predsednik čilške republike, ki je znan pristajal feminizmu, je imenoval za župana glavnega mesta države, Santiaga, donno Graciela Schnacke. Dama je zavzela svoje mesto na magistratu, toda kadar koli je sklicala sejo mestnega sveta, je ostala v veliki manjšini. Zasedanja ni bilo nikoli sklepene, ker je večina mestnih očetov proti temu, da bi prestolnici vladala ženska. Predsednik republike vztraja pri imenovanju, občinski možje pa pri odporu, tako da županja, kljub krčevitemu jok, ki jo je od jeze pred prazno zborovalno dvorano že večkrat popadel, ne more priti do veljave.

DRAMA NA VISOKEM MORJU

Holandski parnik »Buitenzorg« je v Bataviji vkrcal velikega tigra na krov. Na vožnji po Indijskem oceanu se je tigru posrečilo udrjeti iz kletke. Naenkrat je planil iz ladijskega skladišča v kuhinjo, kjer je mornarskega kuharja strahovito razmesaril. Drugega mornarja, ki je prihitel na pomoč, je zver prav tako zgrabila za prsi in mu s čeljustmi razparala kožo, da je na mestu izdihnil. Sele kapitanu se je posrečilo, da je z več strelji iz revolverja ubil krvooločno žival.

1500 LET STAR PANJ

V Veljnemoru v Oldenburgu so odkrili čebelni panj, ki je star blizu 1500 let. Panj je izdelan iz votlega debila in ima okrogle pletene okvire za satje. Takšne panje so imeli Germani vse do zgodnjega srednjega veka.

ČUDEN PRIMER ROJSTEV

Zakonski par v Orchesu na Francoskem ima sedem otrok. Posebnost teh otrok je v tem, da so se rodili sicer v različnih letih, toda v istem tednu. Prvi je bil rojen v ponedeljek, drugi v torek itd., najmlajši se je rodil v nedeljo istega tedna v letu, kot je prišel na svet prvo-rojčec.

× Redek primer poštenosti. Risto Popovac iz Capljine je prišel te dni v Sarajevo in se ustavil v prenočišču gospe Karkelčeve. Poprosil je, naj mu izroče kovičev, ki ga je bil tamkaj pustil že leta 1911. Res so našli kovičev nedotaknjen, v njem so bile še vse stvari in tudi dva avstrijska zlatnika.

× Kazni za nemške lenuhe. Nemški delovni zakon je uvedel posebne kazni za delavce in nameščence, ki brez razloga izostanejo iz službe. Kdor bi med delom pijančeval, prejme poostre no kazni. Prav tako bo posledje kaznovan vsak nezaposlen, ki bi ponujeno mesto službe odklonil.

Zgodba o ščurkih

V eleganten hotel v San Franciscu je vstopil Jim Jenkins in sedel blizu jazz-bandu. Prihitej je natak, se elegantnemu gospodu globoko priklonil in vprašal, s čim naj mu postreže.

— Kocite mi, dragi moj, je dejal Jenkins, ali bi mogel za svoj denar jesti, kar me je volja?

Natak, ki je bil že vajen najrazličnejših mah milijonarjev, se je diskretno nasmehnil in pritril, da je to v njegovem hotelu naravna stvar. Jenkins je naročil izbrana jedila, popil dve steklenici lahke renske kapljice in moka kavo, si prižgal lastno, dišečo cigaro in poklical za račun.

Natak je prihitel, računajoč na kneževsko napitino. Toda Jenkins je položil en sam dolar na mizo in šel. Natak se je vznemiril, češ, saj je jed bila vendar mnogo dražja. Toda Jenkins je mirno odvrnil:

— Ali mi niste rekli, da se za svoj denar morem najesti, kolikor hočem...?

Natak je poklical posluževalca. Ta ni poznal žale. Očel je gost, da si takšnih muhavosti ne želi. Čudno, da si niste že izmislili zgodbe s ščurkom, vi spoštovani koljuč.

Jenkins je bil užaljen! Zdrži se le, da ni slepar, in da se ne pusti ozmerjati z ljudmi, ki sami vhitopljajo ščurke v juho, samo da bi užili plačilo.

Poslovodja je razmišljal, končno na dejal:

— Veste kaj? Vrag naj vas nosi in tisti denar z vami. Pustim vas, toda samo pod pogojem, da greste v sosedni hotel in zagodete slično stvar onemu stihcu, poslovodil tamkaj!

— Zalibog je to zdaj nemogoče, je odvrnil Jenkins z nasmehom. Bil sem namreč že večkrat tam in jih potegnili. Oni so me baš poslali sem k vam...

Poln meh za smeh

Pri francoskih legionarjih je v vojni proti rifskim Kabilom služil tudi neki Zid, ki je bil znan plašljivec. Tem večje je bilo iznenadenje, ko je nekega dne stopil v polkovnikovo pisarno Zid s sovražno zastavo v rokah.

— Cujte, Kohn, ga je vprašal presenečeni polkovnik, kako ste pa prišli do zastave?

— Povedal vam bom, gospod polkovnik, toda prosim, prav zaupno, da ne boste o tem nikomur pripovedovali. Za zastavo sem dal samo en naš top...

Casnik je zalotil redova pri čitanju romana.

— Kdo je napisal ta roman? je vprašal. — Pokorno javljam! Ta roman je tiskan, ne pisan, je odgovoril redov.

Prebrisanec: — Na luni živi približno 678 milijonov ljudi.

Kmet: — A tako! No, to mora biti pa res gneča krajor, kadar vas tu doli trka — zadnji korej...

Gospod Fridolin se je mnogo trudil, da bi osvojil lepo sobarico za trenutek sreče. — Pustite me pri miru. Se večerj sem slisala, kako ste govorili milostivi, da je ona za vas ves svet. — Zlata moja goska, ali ne veš, da obstajata dva svetova: stari in novi svet!

— Ali si ti, edina moja ljubica, na telefonu? — Sem, toda kdo kliče tam...

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsako beseda 60 per; najmanjša pristojbina za vsake oglas je 6.000. Družbe, ki želijo dopisovanja in dostavljanje oglasov, se morajo prijaviti. Najmanjši znesek za vsake oglas je 10.000. Družbe, ki želijo dopisovanja in dostavljanje oglasov, se morajo prijaviti. Najmanjši znesek za vsake oglas je 10.000. Družbe, ki želijo dopisovanja in dostavljanje oglasov, se morajo prijaviti. Najmanjši znesek za vsake oglas je 10.000.

Razno

CENITEV

rastokega lesa, celih gozdov, izvršitve strokovniško, nezmožljivo, po specialni metodi in pri majhnosti oddokodini. Dopolne pod »Zaupno na upravo. 4980-1

KDO ŽELI ZIDATI

po najnižji ceni, naj se obrne k slavnemu podjetju v Krekovi ul. 6. Maribor, in bo gotovo zadeli zaželeni uspehi. 5139-1

KDO

bi pomagal s primernim kapitalom za izkoriščanje dobrih kanosnega podjetja. Bodoč... Ponudbe pod »Čisto 100% na upravo. 5142-1

Odklone, suhe BUKOVE CEPANICE dostavim na dom. Cena klaftra din 350.—, Naročiti v gostilni Steinberger (Voller). Ko žaki. 5144-1

KOVCEGI

potovalne torbice, nahrbtniki, velika izbira pri Šterbah. Meljska 2 — Tre svobode 6. 5149-1

Posest

Prodajno ugodno TRINADSTROPNO HIŠO v centru mesta. Ponudbe pod »Centralna lega« na upravo lista. 5047-2

ENONADSTROPNA HIŠA na prodaj na prometnem kraju v Stendencih. Naslov v kraju. 5136-2

MALA DRUŽINSKA HIŠA se takoj prodaja ali da v našem. Studenci. Obrežna 87. 5138-2

Prodajno ugodno ENONADSTROPNO HIŠO z vrtem, cena 16.000 din, in štirinadstropno za 56.000. Pobrežje, Stranska ul. 8. 5140-2

Prodaj

PRODAM eno postelo in eno žensko kolo. Koroska c. 63. 5134-4

Stanovanje

Lepo MANSARD. STANOVANJE s sobo in kuhinjo v uradniškem domu oporne Lajsterberga v Koskih se odda s 1. VII. proti mesečni naložnini din 220.—. 5000-5

Kompletno, sončno

TROSOBNO STANOVANJE s kopalnico v centru mesta se odda s 1. julijem. Vprašati stavbena pisarna, Vrtna 12. 5148-5

Lepo, sončno

DVOSOBNNO STANOVANJE se odda s 1. julijem. Vprašati stavbena pisarna, Vrtna 12. 5150-5

Sobo odda

OPREMLJENA SOBA lepa, velika, se takoj ugodno odda 1-2 osebam. Koroska cesta 67. 5135-7

SEPARIRAN KABINET

se odda Koroska cesta 2-1, levo. Kovčič. 5141-7

Službo dobi

SPREJETO DEKLE večje slovenskega in nemškega jezika se sprejme kot vavjenka za gostilno. Predstaviti se na Aleksandrovi 23-II. 5137-9

Lepi beli in rdeči OLEANDRI na prodaj. Loška 10. 5145-4

MIZARSKEGA POMOČNIKA ki ima svojo skobelnic, sprejem za šperana dela. »Eika« mizarstvo, Franciškanska 12. 5146-9

Ozdravite spomladi,

pomladansko zdravljenje v Varaždinskih toplicah Vas bo rešilo vseh revmatičnih nadlog. Vse udobnosti glavne sezone pri predsezonskih cenah. Prospekte in informacije pošilja uprava kopalnice

VARAŽDINSKE TOPLICE

Najboljše kosovno apno

Apnenice Ant. Brolia, Kresnice
pisarna: Ant. Brolia, Ljubljana.
Dalmatinova ulica 10

pri naših inseren- kupujte jih ter oglašujte!